

ЮХИМЕНКО

Вікторія Олександрівна,

здобувач Українського державного
університет імені Михайла
Драгоманова

Науковий керівник:

КОЛЯДА Ігор Анатолійович,

професор кафедри методики та
методології суспільних дисциплін
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова,
доктор історичних наук

ЦІННІСНИЙ ВИБІР СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: УСВІДОМЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЛЕЙТЕНАНТОМ БОГДАНОМ САГУНОМ

Ціннісний вибір молоді є визначальним показником духовного стану нації та її здатності до самозбереження у критичні історичні періоди. Формування національної ідентичності сучасного покоління відбувається на перетині історичної пам'яті про визвольні змагання, досвіду суспільно-політичних трансформацій та реалій повномасштабного воєнного спротиву. Життєвий шлях молодшого лейтенанта Богдана Сагуна – це взірець того, як цінності, закладені родинним вихованням і загартовані історичними викликами, трансформуються у свідоме служіння державі та готовність до самопожертви заради майбутнього України.

Богдан народився 13 жовтня 1996 року в Києві у родині офіцера ЗСУ Андрія Вікторовича Сагуна та Олександри Юріївни Сагун [3, с. 8]. Саме родинне середовище заклало міцний фундамент його особистості: мати навчала сина виваженості та кмітливості, батько – наполегливості й відваги, а бабуся, Ольга Арещенко, – дисципліни та здорового способу життя [3, с. 9]. Завдяки такому вихованню визначальними рисами Богдана стали чесність і прямота. Його вчителька, Анна Макарова, згадувала, що він змалку мав чіткі орієнтири, глибоко розуміючи поняття справедливості та гідності [3, с. 10-11]. Різнобічні захоплення – від спортивних танців, дзюдо та боксу до гри на гітарі й журналістики – свідчили про неабияку внутрішню дисципліну та постійне прагнення до самовдосконалення [3, с. 11]. Такий гарт з дитинства став основою для його подальшого свідомого ціннісного вибору.

Показовим для розуміння ціннісних орієнтирів Богдана є епізод, коли він запитав бабусю Ольгу, чому вона розмовляє російською, хоча є українкою. На пояснення про радянське минуле Богдан відповів: «Але ж ми живемо в Україні і маємо вчитися говорити українською мовою» [2, с. 359]. Вже у ранньому віці Богдан усвідомлював власну ідентичність. Для нього мова була не просто засобом комунікації, а маркером національної гідності та символом

державності. Вибір на користь української мови в середовищі, де панувала двомовність, свідчив про глибоке внутрішнє переконання щодо своєї національної належності ще до початку масштабних суспільно-політичних зрушень.

Переломним етапом у закріпленні національної ідентичності Богдана стала Революція Гідності. Його світоглядні переконання трансформувалися у чітку громадянську позицію: разом із другом Ярославом Секретом він допомагав на барикадах, готуючи їжу для мітингувальників [1, с. 100]. Бабуся Богдана згадувала, що одного вечора хлопці збиралися залишитися на Майдані на ніч, але після вибуху шумової гранати старші активісти відправили їх додому – наступного ранку почалися розстріли. Уже в 17 років юнак чітко усвідомлював, на чиему боці правда, і був готовий боротися за справедливість [1, с. 100]. Участь у революційних подіях сформувала в Богдана непохитну віру в те, що Україну не можна втратити, а помилки визвольних змагань 1917–1921 років не мають бути повторені [9, с. 219]. Усвідомлення історичної відповідальності стало його внутрішнім переконанням. Революція Гідності перетворила закладені родиною цінності на непорушну національну самоідентичність.

Упродовж 2014–2018 років Богдан навчався в НПУ імені М. П. Драгоманова, де здобув ступінь бакалавра за спеціальністю «Середня освіта (Історія)». Водночас у 2017 році, прагнучи продовжити військову справу в родині та усвідомлюючи виклики війни яка на той час вже тривала 3 роки, він вступив на кафедру військової підготовки КНУ імені Тараса Шевченка (спеціальність «Військова політологія»). 23 серпня 2020 року Богдан склав присягу, і наказом Міністра оборони йому було присвоєно звання молодшого лейтенанта запасу [3, с. 13–14]. Хоча юнак не пов'язував своє майбутнє виключно з армією, він щиро пишався батьком-офіцером і вважав фахову підготовку необхідною в умовах воєнного стану [7, с. 338]. Його вибір на користь військової освіти, попри природне прагнення до мирного життя, став свідомим кроком, продиктованим почуттям громадянського обов'язку та відповідальності перед державою у вирішальний історичний момент.

Коли 24 лютого 2022 року розпочалася повномасштабна агресія РФ, Богдан уже наступного дня прийшов до територіального центру комплектування. Свій вибір рідним пояснив коротко: «Це мені необхідно» [8, с. 342].

Бойовий шлях Богдан розпочав у ТрО Шевченківського району Києва, обороняючи підступи до столиці на Варшавському шосе. 22 квітня 2022 року підрозділ передислокували на Схід. Згідно з наказом Командувача Сил ТрО ЗСУ № 54 від 20 квітня 2022 року, молодшого лейтенанта Богдана Сагуна було призначено командиром мінометного підрозділу 111-ї окремої бригади ТрО (в/ч А1155) [3, с. 15]. На посаді командира він поєднував вимогливість із щирою турботою про підлеглих, керуючись принципом: «Один за всіх і всі за одного!» [6, с. 369]. Побратими згадують Богдана як лідера, що завжди діяв

особистим прикладом і опікувався потребами бійців, навіть нехтуючи власним комфортом [4, с. 350; 7, с. 359].

26 червня 2022 року під час виконання бойового завдання поблизу села Золотарівка (район Лисичанська) підрозділ потрапив під ворожий обстріл забороненими касетними снарядами [3, с. 15]. Отримавши важке поранення, Богдан до останнього боровся за життя, проте о 20:40 серце Богдана Сагуна зупинилося. За особисту мужність і героїзм Указом Президента України № 804/2022 лейтенант Богдан Сагун нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно) [5].

Подвиг 25-річного молодшого лейтенанта Богдана Сагуна став уособленням духовної сили покоління, народженого в незалежній Україні. Приклад Богдана доводить: національна ідентичність для сучасної молоді – це жива, дієва сила, що перетворює особисті цінності на непохитну державну позицію. Свідомий вибір Богдана та його однолітків є тим потужним світлом, яке веде націю крізь історичні випробування, утверджуючи право України на вільне та незалежне майбутнє.

Список використаних джерел

1. Арещенко О. І. У 17 років ладен був боротися за справедливість. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 100.
2. Арещенко О. І. У кожного з нас свої межі Батьківщини. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 359–362.
3. Коляда І. А. Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. *Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 5–17.
4. Олександр (позивний «Крот»). Турботливий юний командир. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 350–352.
5. Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України від 28 листоп. 2022 р. № 804/2022. URL: (дата звернення: 14.10.2025).
6. Сагун А. В. Бережи себе, мій сину. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 369.
7. Сагун О. Ю. Ніколи не хотів бути військовим. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біогр. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 337–338.

8. Сагун О. Ю. Це потрібно мені. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біограф. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 340–343.

9. Шевченко І. Колективний портрет: у спогадах однокурсників: Гордий тим, що знав Богдана. *Пам'яті лейтенанта Богдана Сагуна. Завжди усміхнений у Вічності. Лейтенант Збройних Сил України Богдан Сагун – позивний «Гун»* : біограф. у спогадах / упоряд. : І. А. Коляда, А. В. Сагун, О. Ю. Сагун. Київ, 2023. С. 219–220.

ЮЩЕНКО Вероніка Романівна,

здобувач Тернопільського
національного педагогічного
університету імені В. Гнатюка

Науковий керівник:

КУЦІЙ Іван Петрович,

професор кафедри історії, археології
та спеціальних історичних наук
історичного факультету

Тернопільського національного
педагогічного університету

імені В. Гнатюка, доктор історичних
наук, професор

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ В ПРАЦЯХ ОЛЕКСАНДРА КОНИСЬКОГО

*«Можна любити Україну так, як любив її Кониський, –
але більше як він, – любити не можна»*

О. Лотоцький

Олександр Якович Кониський (1836–1900) – відомий український письменник, літературознавець, юрист, політик, видатний діяч національно-культурного руху другої половини ХІХ ст. Ідея української нації посідає у творчості О. Кониського центральне місце й задає внутрішню логіку його історико-правових, освітніх і публіцистичних поглядів. У другій половині ХІХ ст., за умов бездержавності України та асиміляційної політики Російської імперії, вона формується як відповідь на подвійний виклик: політичне безправ'я адептів українського руху у структурі імперії та загрозу розчинення їх як окремої спільноти в «загальноруському» масиві. Саме тому О. Кониський